

Výroční zpráva ÚČJTK FF UK za rok 2007

1. Obecné informace o základní součásti

název základní součásti	Ústav českého jazyka a teorie komunikace
zajišťované studijní obory	Český jazyk a literatura (společně s Ústavem české literatury a literární vědy); čeština v komunikaci neslyšících
podíl na výuce jiných oborů	Nederlandistika; lingvistika a fonetika; fonetika; slavistika; čeština pro cizince; archivnictví
hlavní odborné a pedagogické zaměření	Synchronní a diachronní bohemistika ze strukturního a funkčního úhlu pohledu, kognitivní lingvistika, teorie textu a komunikace; pedagogická lingvistika a didaktika jazyka; český znakový jazyk a komunikace neslyšících

2. Pedagogické působení členů základních součástí v zahraničí

jméno pracovníka	zahraniční instituce, kde vyučoval	předmět/rozsah výuky
PhDr. Eva Hošnová, CSc.	Humboldt Universität Berlin	45 hodin – současná česká gramatika
prof. PhDr. Petr Mareš, CSc.	Humboldt Universität Berlin	50 hodin – současná česká gramatika a stylistika

3. Pedagogické působení zahraničních odborníků na základní součásti

jméno pracovníka	jeho mateřská zahraniční instituce	
Eva Filippová, PhD	University of Toronto, Kanada	26 hodin – Osvojování jazyka

4. Pedagogická spolupráce s jinými českými vysokoškolskými nebo akademickými institucemi

název instituce/jména pracovníků	obor, na němž externisté z uvedené instituce působili
Filozofický ústav AV ČR	PhDr. Věra Schifferová, CSc. Čeština v komunikaci neslyšících
MFF UK	PhDr. Eva Hajičová, DrSc. Český jazyk a literatura
Ústav pro jazyk český AV ČR	PhDr. Milan Harvalík, Ph.D. Český jazyk a literatura

název instituce/jména pracovníků		obor, na němž externisté z uvedené instituce působili
Ústav pro jazyk český AV ČR	PhDr. Petr Nejedlý	Český jazyk a literatura
Ústav pro jazyk český AV ČR	PhDr. Jana Hoffmannová, DrSc.	Český jazyk a literatura
Ústav pro jazyk český AV ČR	PhDr. Světlá Čmejrková, DrSc.	Český jazyk a literatura
Ústav pro jazyk český AV ČR	PhDr. Alena M. Černá, Ph.D.	Český jazyk a literatura

5. Další významné pedagogické aktivity základní součástí: stav akreditací – podané/získané, kurzy CŽV a U3V – restituované

ÚČJTK spolu s KČL pořádal kurs CŽV Uvedení do jazykovědné a literárněvědné bohemistiky (především pro maturanty se zájmem o filologické studium – 8. ročník) a rovněž kurs pro uchazeče o studium oboru čeština v komunikaci neslyšících (3. ročník). Probíhal i pilotní ročník kursu U3V Čeština včera, dnes a zítra. Byl připraven nový vzdělávací kurs Nahlédnutí do světa a jazyka neslyšících. Pracovníci ÚČJTK Mgr. Jan Táborský a Mgr. Eva Lehečková připravili a pilotně realizovali kurs pro studenty nebohemistických oborů na FF UK, nazvaný Český jazyk pro odborný diskurs. Pracovníci ÚČJTK se podíleli na výuce češtiny pro cizince v rámci fakultních programů ECES, AU, CES/CET, Penn in Prague a na LŠSS. Byla získána akreditace habilitačního řízení a řízení pro jmenování profesorem v oboru český jazyk (na 8 let), akreditace dvouoborového bakalářského studia oboru ČNES (na 8 let), reakreditace jednooborového bakalářského studia oboru ČNES (na 8 let), reakreditace pětiletého magisterského studia oboru ČNES (na 6 let). Akreditační materiály pro obory navazujícího magisterského studia českého jazyka a literatury byly v zásadě připraveny; protože se však čekalo na celofakultní materiál k učitelskému studiu, budou podklady k akreditaci odevzdány až v roce 2008. Pracovníci ÚČJTK se aktivně účastnili řady seminářů a workshopů a proslovili množství přednášek na domácích odborných i popularizačních fórech.

6. České vědecké granty řešené v roce 2007

název grantu	poskytovatel	řešitel	anotace grantu
Korespondence Boženy Němcové	GA ČR	Mgr. Robert Adam, Ph.D.	Úkolem grantu je příprava čtvrtého, závěrečného svazku kritické edice úplné korespondence B. Němcové a vědecká reflexe této korespondence.
Příprava a vydání Repertoria rukopisů 17. a 18. století z muzejních sbírek v Čechách II	GA ČR	Mgr. Alena Fidlerová	Úkolem grantu je připravit do tisku a vydat II. díl rozsáhlého a podrobného soupisu raněnovověkých rukopisů z českých muzeí.

název grantu	poskytovatel	řešitel	anotace grantu
(K–O)			
VZ Jazyk jako lidská činnost, její produkt a faktor	MŠMT ČR	doc. Zd. Starý (ÚLUG), za ÚČJTK 18 osob	ÚČJTK se na VZ podílí projektem Problémy porozumění jazyku a světu – různé jazykové konceptualizace světa a projektem Analýza školní a mediální komunikace.

7. Další české granty řešené v roce 2007 (transformační/rozvojové apod.)

název grantu	poskytovatel	řešitel	anotace grantu
Koncepce a návrh navazujícího magisterského studijního programu Čeština jako jazyk cizí/druhý	MŠMT ČR	doc. PhDr. Karel Šebesta, CSc.	Rozvojový projekt pro přípravu pokladů k akreditaci studijních plánů navaz. mag. studia.
Navazující magisterský studijní program v oboru český jazyk s volitelným rozšířením	MŠMT ČR	doc. PhDr. Karel Šebesta, CSc.	Rozvojový projekt pro přípravu pokladů k akreditaci studijních plánů navaz. mag. studia.
Vzdělanost: cesta k integraci neslyšících	MŠMT ČR	prof. PhDr. Alena Macurová, CSc.	Rozvojový projekt na realizaci studia oboru Čeština v komunikaci neslyšících

8. Podíl na grantech jiných domácích a zahraničních

název grantu	řešitelské pracoviště	řešitel za FF UK	anotace podílu FF na grantu
Tiché vzdělávání – Soubor e-learningových učebních materiálů (nejen) pro neslyšící	Federace rodičů a přátel sluchově postižených	prof. PhDr. Alena Macurová, CSc., BcA. Nad'ea Dingová	Vytvoření e-learningových učebních materiálů, které zvýší kompetenci neslyšících ve čtené a psané češtině
JPD3 Jazykové centrum Ulita – jazyková vzdělanost a rozvoj multimediálních učebnic pro sluchově postižené, podpora profesního rozvoje učitelů a	SŠ, ZŠ a MŠ pro SP, Výmolova 169, Praha 5 – Jazykové centrum ULITA	Mgr. Andrea Hudáková, prof. PhDr. Alena Macurová, CSc., Bc. Petr Vysuček, Bc. Radka Nováková, Bc. Naděžda Dingová (Zuzana Hájková, Marie Basovníková, Vladimír Šimon – studenti CNES)	Vytvoření multimediálních učebních DVD pro žáky a studenty s vadou sluchu; texty na DVD jsou zpracovány paralelně v češtině a v českém znakovém jazyce

název grantu	řešitelské pracoviště	řešitel za FF UK	anotace podílu FF na grantu
pracovníků ve školství			
E-learning pro sluchově postižené žáky	Sdružení Labyrint Brno	BcA. Naďa Dingová	Vytvoření specifického portálu jako doplněk ke vzdělávání sluchově postižených žáků. Spolupráce jako autor „kapitoly“ o kultuře neslyšících a jako tlumočnick
Specifika ošetřovatelství v zemích Evropské unie – ošetřovatelská péče v multikulturní společnosti a ošetřovatelská péče kulturních jazykových menšin (neslyšících)	Střední a Vyšší zdravotnická škola, Praha 1	BcA. Naďa Dingová	Vytvoření e-learningového programu jako součást profesní přípravy zdravotnického personálu, který se specializuje na ošetřování členů kulturních a jazykových menšin. Spolupráce jako koordinátor e-learningu se zaměřením na problematiku neslyšících
JPD3 Vyškolení lektorů a vytvoření výukových materiálů pro tlumočnický znakového jazyka, transliterátory znakové češtiny a vizualizátory mluvené češtiny	Česká komora tlumočnicků znakového jazyka	BcA. Naďa Dingová, Mgr. Andrea Hudáková, prof. PhDr. Alena Macurová, CSc., Bc. Radka Nováková, Mgr. Lenka Okrouhlíková, Mgr. Lucie Šučková, Mgr. Jan Táborský, Bc. Petr Vysuček	Vyškolení lektorů a vytvoření studijních materiálů pro Certifikační vzdělávací program České komory tlumočnicků znakového jazyka

9. Případná další spolupráce se zahraničím mimo granty (spolupráce institucí a/nebo projekty přímo nefinancované)

zahraniční instituce nebo projekt /země	řešitel za FF UK	obecná anotace výstupů FF v r. 2007
Institut für Slawistik, Humboldt-Universität zu Berlin, SRN	PhDr. Eva Hošnová, CSc., doc. PhDr. Petr Mareš, CSc.	Příprava k vydání vysokoškolské učebnice pro německy mluvící bohemisty.
Uniwersytet Warszawski, Polsko	doc. PhDr. Iva Nebeská, CSc., PhDr. Irena Vaňková, CSc., PhDr. Jasňa Šlédrová, CSc., PhDr. Lucie Saicová Římalová, Ph.D.	Dlouholetá spolupráce v oblasti kognitivní lingvistiky.
Uniwersytet Lublin, Polsko	doc. PhDr. Iva Nebeská, CSc., PhDr. Irena Vaňková, CSc., PhDr. Jasňa Šlédrová, CSc., PhDr. Lucie Saicová Římalová,	Dlouholetá spolupráce v oblasti kognitivní lingvistiky.

zahraniční instituce nebo projekt /země	řešitel za FF UK	obecná anotace výstupů FF v r. 2007
	Ph.D.	
Institut für Slavistik, Universität Leipzig, SRN; Uniwersytet Wrocławski, Polsko	PhDr. Šárka Zikánová, Ph.D.	Příprava a zajištění konference Interfaces
Penn University, Philadelphia, USA	PhDr. Šárka Zikánová, Ph.D.	Výzkum diskurzu v Penn Discourse Treebank
Universität Klagenfurt, Rakousko	prof. PhDr. Alena Macurová, CSc.	Příprava mezinárodního projektu Euro BABEL
Gallaudet University, USA	prof. PhDr. Alena Macurová, CSc.	Příprava meziuniverzitní dohody k výměně studentů oboru ČNES
University of Sheffield, Velká Británie	PhDr. Ivana Bozděchová, CSc.	oponentura disertační práce
Visegrádský program	PhDr. Ivana Bozděchová, CSc.	konzultace disertační práce

16. Pořádání vědecké konference/semináře

název	datum konání	počet účastníků		anotace (max. 50 slov)
		domácí/zahraniční		
Božena Němcová – jazyková a literární komunikace ve středoevropském kontextu	27. 6. 2007	35	2	ÚČJTK byl pořadatelem mezinárodního interdisciplinárního kolovia, konaného v rámci grantu Korespondence Boženy Němcové.
Interfaces	23.-30. 4. 2007	10	30	ÚČJTK byl spoluorganizátorem konference, konané ve Vratislavi. Zahraniční účastníci byli z Polska a Německa. Hlavním tématem byla blízkost a vzdálenost v lingvistice a literatuře.
Den diachronie	20. 4. 2007	30	2	Pět přednášek pracovníků ÚČJTK FF UK a ÚJČ AV ČR pro doktorandy.
22. workshop Žďárek	7.-9. 12. 2007	35	5	Workshop se konal v Jilemnicích za účasti studentů, doktorandů a pedagogů nejen z ÚČJTK.

10. Účast členů základní součásti na mezinárodních vědeckých konferencích

jméno účastníka	název konference	místo/datum konání	téma referátu a/nebo anotace účasti
------------------------	-------------------------	---------------------------	--

jméno účastníka	název konference	místo/datum konání		téma referátu a/nebo anotace účasti
Mgr. Andrea Hudáková	Reflexia teoretickej prípravy špeciálnych pedagógov v praxi	Bratislava	15. 11. 2007	diskuse k referátům v sekci Surdopedie a logpedie
Mgr. Andrea Hudáková	8. mezinárodní konference k problematice osob se specifickými potřebami a 3. dramaterapeutická konference	Olomouc	21. 3. 2007	diskuse k referátům v sekci Surdopedie
PhDr. Jasňa Šlédrová, CSc.	8. kongres mezinárodní společnosti aplikované psycholingvistiky (ISAPL)	Porto Alegre (Brazílie)	19.-23. 11. 2007	Cognitive linguistics, didactics and stereotypes
PhDr. Eva Hošnová, CSc.	Český jazyk a literatura v evropském kulturním kontextu	Racibórz (Polsko)	4.-5. 9. 2007	Otázky vztahu mezi tematickými posloupnostmi a užitými jaz. prostředky
doc. PhDr. Irena Vaňková, CSc., Ph.D.	Kognice 2007	Olomouc	28.-29. 9. 2007	„Bývá nám ticho jako dětem zima...“ Ke konceptualizaci emocionálních stavů v češtině
Bc. Lucie Šúchová	Interfaces	Wroclaw	23.-30. 4. 2007	Konceptualizace budoucnosti a minulosti v českém znakovém jazyce a v polském znakovém jazyce
Bc. Lucie Šúchová	Reflexia teoretickej prípravy špeciálnych pedagógov v praxi	Bratislava	15. 11. 2007	bez referátu
Bc. Lucie Šúchová	Kognice 2007	Olomouc	28.-29. 9. 2007	Konceptualizace myšlení v českém znakovém jazyce
PhDr. Šárka Zikánová, Ph.D.	Meaning-Text Theory 2007	Klagenfurt	20.-24. 5. 2007	bez referátu
Prof. PhDr. Petr Mareš, CSc.	Český jazyk a literatura v evropském kontextu	Racibórz (Polsko)	září 2007	Neformální vyjadřování v současné publicistice – časopis Živel
Prof. PhDr. Petr Mareš, CSc.	Interpretace a film	Krpáčovo (Slovensko)	říjen 2007	bez referátu
Prof. PhDr. Petr Mareš, CSc.	Film im Herzen Europas. Deutsch-tschechische Filmbeziehungen im 20. Jahrhundert	Hamburg (SRN)	listopad 2007	Lidové noviny – Hostages executed! Jazyky ve filmu Fritze Langa I kati umírají
Mgr. Lenka Okrouhlíková	Reflexia teoretickej prípravy špeciálnych	Bratislava	15. 11. 2007	

jméno účastníka	název konference	místo/datum konání		téma referátu a/nebo anotace účasti
	pedagógov v praxi			
Mgr. Lenka Okrouhlíková	VIII. mezinárodní konference k problematice osob se specifickými potřebami	Olomouc	20.-21. 3. 2007	Nové trendy ve vytváření slovníků znakového jazyka - využití parametrů znaku
PhDr. Ivana Bozděchová, CSc.	Český jazyk a literatura v evropském kulturním kontextu	Racibórz (Polsko)	4.-5. 9. 2007	Proměny v terminologii české medicíny
PhDr. Ivana Bozděchová, CSc.	10. mezinárodní konference výboru pro slovanskou slootovorbu při Mezinárodním komitétu slavistů	Sofia	1.-6. 10. 2007	Slovotvorba a terminologie
prof. PhDr. Karel Kučera, CSc.	Corpus Linguistics	Birmingham	červenec 2007	
prof. PhDr. Karel Kučera, CSc.	Slovko	Bratislava	říjen 2007	
doc. PhDr. Karel Šebesta, CSc.	Eurolitteraria & Eurolingua	Liberec	13.-15. 9. 2007	Děti a frazémy

15. Významné jednotlivé přednášky členů základní součásti v zahraničí (mimo souvislou výuku a referáty na vědeckých konferencích)

Jméno přednášejícího	instituce, kde se přednáška konala	název přednášky
PhDr. Šárka Zikánová, Ph.D.	Universität Leipzig	Die Wortfolge im Frühneutschechischen
Prof. PhDr. Petr Mareš, CSc.	Humboldt-Universität Berlin	Některé vývojové tendence současné češtiny

16. Přednášky zahraničních odborníků na základní součásti (nejde o pravidelnou výuku)

jméno přenášejíciho	mateřská instituce/země	název přednášky
----------------------------	--------------------------------	------------------------

jméno přenášejícího	mateřská instituce/země	název přednášky
Jana Holšánová, PhD	Univerzita v Lundu, Švédsko	Zrakové vnímání; Interdisciplinární souvislosti kognitivní lingvistiky

17. Doktorské práce obhájené v r. 2007

jméno doktoranda	obor	název práce
Mgr. Daniela Zítková	český jazyk	Komunikační přístup ke zdvořilosti a jeho aplikace na reklamní texty

18. Profesury a docentury členů základní součásti v roce 2007

jméno pracovníka	obor	datum a místo jmenování
PhDr. Irena Vaňková, CSc., Ph.D.	český jazyk	1. 3. 2007
PhDr. Eva Hošnová, CSc.	český jazyk	1. 7. 2007
PhDr. Jiří Homoláč, CSc.	český jazyk	1. 12. 2007

19. Významné vědecké monografie vydané v roce 2007 (max. 5 titulů)

	autor		název	místo vydání	nakladatel	ISBN	počet stran
	jméno	příjmení					
1	Irena	Vaňková	Nádoba plná řeči. Člověk, řeč a přirozený svět	Praha	Karolinum	978-80-246-1122-8	312
2	Alena Martina	Fidlerová Bekešová	Repertorium rukopisů 17. a 18. století z muzejních sbírek v Čechách. Díl II/1, 2, K–O.	Praha	Karolinum	978-80-246-1459-5	843
3	Ondřej	Koupil	Grammatykáři. Gramatografická a kulturní reflexe češtiny 1533-1672	Praha	Karolinum	978-80-246-1364-2	330

20. Významné vědecké sborníky vydané v roce 2007 (max. 5 titulů)

	název	anotace	místo vydání	nakladatel	ISSN/ISBN	počet stran
1	Čeština doma a ve světě	ČDS je časopis vydávaný	Praha	UK FF	1210-9339	154

	název	anotace	místo vydání	nakladatel	ISSN/ISBN	počet stran
		v ÚČJTK.				
2	Přednášky z doktorandských dnů	Sborník textů přednášek pro doktorandy ÚČJTK.	Praha	UK FF	80-7308-162-8	120
3	Božena Němcová – jazyková a literární komunikace ve středoevropském kontextu	Sborník ze stejnojmenného mezinárodního interdisciplinárního kolokvia	Praha	UK FF	978-80-7308-200-0	128
4	Dary J. Peškové. Rozhovory, které pokračují. Knížka z příspěvků přátel a žáků	Sborník na počest prof. J. Peškové; doc. I. Vaňková byla jeho spolueditorkou.	Praha	Eurolex Bohemia – VIP Books	907-80-7379-007-3; 978-80-87134-36-8	172

21. Další významné vědecké výstupy v roce 2007 (max. 5)

	autor		název/popis výstupu	forma zveřejnění	
	jméno / příjmení				
1	Božena	Němcová	Korespondence IV (1859-1862). Praha: NLN, 2007. ISBN 978-80-7106-895-2.	tiskem	Na ed Robert
2	Lucie Radka Petr	Šůchová Nováková Vysuček	Slovník český jazyk – český znakový jazyk. Školská jazykovědná terminologie pro 1. a pro 2. stupeň ZŠ.	CD-ROM	

Datum a podpis vedoucího základní součásti: